

Znajomość podstawowych aktów prawa oświatowego a kształtowanie własnej motywacji zawodowej nauczyciela bibliotekarza

Opracowanie: Iwona Supronowicz
Konferencja nauczycieli bibliotekarzy
28.04.2014 r.

„Motywami ludzkiego działania są przede wszystkim wszelkie uczuciowe postawy do kogoś lub czegoś.”

Józef Pieter(1904-1989)

Co motywuje nauczycieli do pracy?

Motywacja zewnętrzna

- ❑ Motywacja zewnętrzna: system wynagrodzeń i nagród.
- ❑ Dodatek motywacyjny – maksymalnie 20% wynagrodzenia zasadniczego. Dyrektor szkoły nie dysponuje 20% na każdy etat. Kwota przeznaczona na ten cel została obliczona na tzw. etat kalkulacyjny, co w konsekwencji daje 5% ogólnych środków przeznaczonych na wynagradzanie w danej szkole.
- ❑ Kwotowo dla jednej osoby jest to suma niewielka i jej znaczenie motywujące mieści się bardziej w sferze symbolicznej.

Co motywuje nauczycieli do pracy?

Motywacja zewnętrzna

- ❑ Obszarem konfliktów bywa sposób rozdysponowania przez dyrektora szkoły nagród z okazji Dnia Edukacji Narodowej.
- ❑ Dyrektor szkoły - postać kluczowa, mająca największy wpływ na motywację nauczycieli do pracy.
- ❑ Nauczyciele to indywidualiści; dyrektor musi znaleźć sposoby motywacji poszczególnych osób: jednych zachęcić, innych trochę „popchnąć”, kolejnych systematycznie kontrolować.

Grupy nauczycieli

□ **Artyści**

To nieliczne jednostki z wrodzonym talentem pedagogicznym, które mają naturalne skłonności do nieustannego poszukiwania nowych rozwiązań, do unikania schematów i zachowań szablonowych.

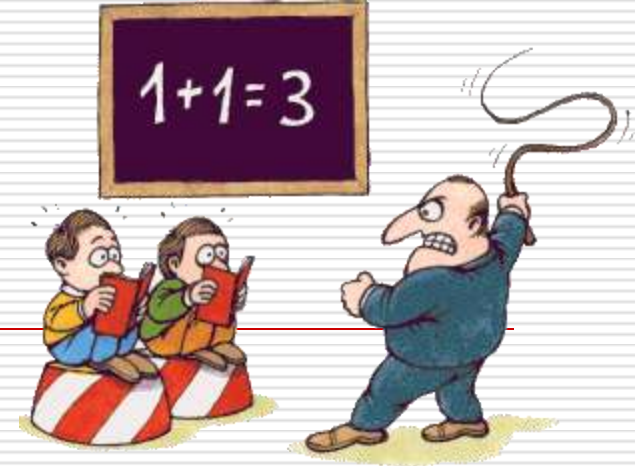
Grupy nauczycieli

□ **Rzemieślnicy**

Tych jest najwięcej. To osoby bez nadzwyczajnych predyspozycji pedagogicznych, ale też bez wyraźnych przeciwwskazań do wykonywania tego zawodu. Z tymi nauczycielami można sporo zrobić, trzeba jednak wyzwolić tkwiące w nich możliwości twórcze.

Grupy nauczycieli

□ Niereformowalni

To pojedyncze osoby, które przez pomyłkę trafiły do zawodu nauczycielskiego. Są to osoby, które nie tylko nie mają talentu, ale też motywacji do rzetelnej pracy z uczniami.

Co motywuje nauczycieli do pracy?

Motywacja wewnętrzna

- ☐ Nauczyciel to idealny zawód dla kogoś, kto lubi żywy kontakt z człowiekiem.
- ☐ Nauczyciel jest autonomiczny w wyborze metod nauczania czy indywidualizacji podejścia.
- ☐ Czynnikiem „ograniczającym” jest jedynie program nauczania.
- ☐ Osiągnięcia uczniów stają się osiągnięciami nauczyciela. To daje wielką satysfakcję.
- ☐ Możliwość nieustannego rozwoju to czynnik motywujący wielu nauczycieli.
- ☐ Są też nauczyciele, którzy postrzegają rozwój i doskonalenie jako zbędny przymus.

Co motywuje nauczycieli do pracy?

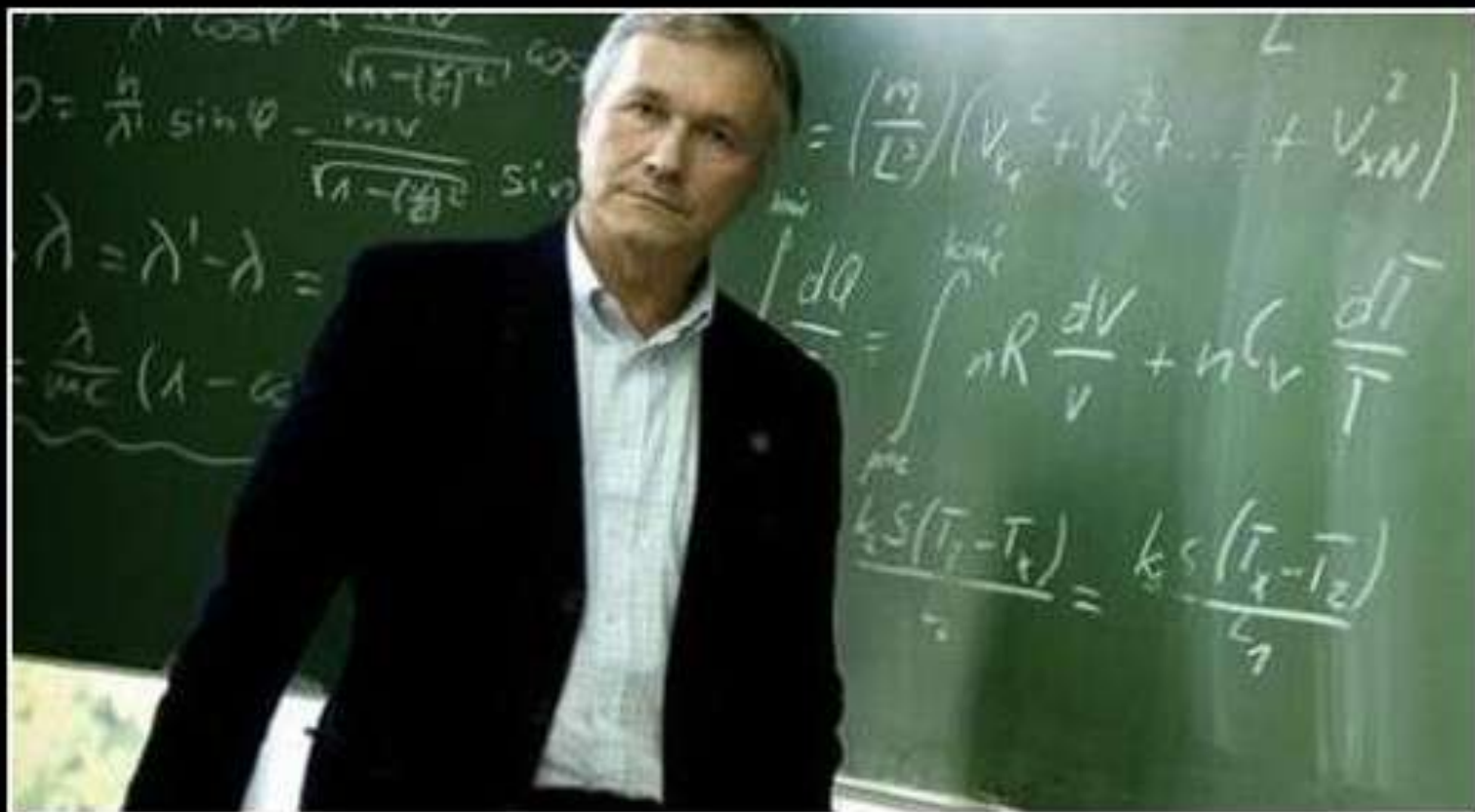
Motywacja wewnętrzna

- ❑ Nauczyciele, patrząc na osiągnięcia i postępy uczniów, mają unikalną możliwość obserwowania rezultatów swojej pracy. Jest to najważniejszym źródłem odczuwania jej sensu.
- ❑ Starsi stażem nauczyciele spotykają się z wyrazami wdzięczności byłych uczniów.
- ❑ Najważniejszymi czynnikami motywującymi nauczycieli do pracy nie są czynniki finansowe.
- ❑ Nauczyciele cenią sobie o wiele bardziej czynniki o charakterze pozafinansowym: dobre zarządzanie, autonomię, możliwość nieustannego rozwoju i poczucie sensu wykonywanej pracy.

**TEN MOMENT, GDY NAUCZYCIEL
ZASTANAWIA SIĘ, CZY**

ZADAĆ PRACĘ DOMOWĄ...

Nauczyciele

Osoby, które pomagają nam rozwiązać problemy, których bez nich byśmy nie mieli.

Co demotywuje nauczycieli w pracy?

- ☐ Zarobki są niskie w stosunku do średniej krajowej, nie rośnie ich siła nabywcza, coroczne wrześnieowe podwyżki to bardziej pogoń za inflacją niż realny wzrost wynagrodzenia.
- ☐ Brak stabilizacji i bezpieczeństwa zawodowego. Od kilku lat liczba uczniów stale się zmniejsza, likwidowane są klasy i całe szkoły.
- ☐ Na miejsce odchodzących na emeryturę nie przyjmuje się nowych nauczycieli.
- ☐ Stałe zmiany w systemie oświaty.

Co demotywuje nauczycieli w pracy?

- ❑ Zmiany postrzegane są jako zburzenie stabilizacji, jako działania wprowadzające niepotrzebne zamieszanie i chaos, jako zobligowanie do większego nakładu pracy.
- ❑ Rodzi to frustrację i narzekanie, wywołuje zachowania obronne, wycofanie, spadek motywacji.
- ❑ Kluczową sprawą jest tutaj sposób wprowadzania zmian.
- ❑ Brak motywacji do pracy odbija się na zdrowiu fizycznym i psychicznym nauczycieli.
- ❑ Badania wskazują, że nauczyciele dwa razy częściej niż inni pracownicy wykonujący usługi społeczne, cierpią na wypalenie zawodowe. Niektórzy szacują, że dotyczy ono 20% tej grupy.

Co demotywuje nauczycieli w pracy?

- ☐ Złe zarządzanie, brak wsparcia ze strony dyrekcji.
- ☐ Zmieniają się uczniowie (i ich rodzice), inne są ich oczekiwania, inny styl bycia, sposób reagowania.
- ☐ To zmiana nieuchronna, która wiąże się ze zmianą roli nauczyciela i sposobu jego funkcjonowania w szkole.
- ☐ System kariery w placówkach edukacyjnych w Polsce jest niewydolny.
- ☐ Już po 10 latach pracy można osiągnąć szczyt kariery w zawodzie.
- ☐ Później nauczyciele nie mają motywacji do dalszego rozwoju.

Wypalenie zawodowe

□ Stres w pracy:

- Aż do dwustu razy w ciągu jednej godziny lekcyjnej nauczyciel musi podejmować decyzje i równocześnie średnio piętnaście razy łagodzić konflikty wychowawcze.
- Po 5 godzinach lekcyjnych daje to 75 interwencji w sytuacjach konfliktowych oraz 1000 podejmowanych decyzji.

Wypalenie zawodowe
I to co niegdyś kochałeś robić, staje się męczarnią

Wypalenie zawodowe

Przyczyny stresu w pracy

- ☐ załatwianie wszystkich spraw w pośpiechu,
- ☐ zamieszanie i hałas w klasie i poza nią,
- ☐ zachowania i cechy uczniów,
- ☐ brak współpracy ze strony uczniów,
- ☐ nawał terminów,
- ☐ zbyt duża ilość obowiązków,
- ☐ brak prywatności,
- ☐ brak uznania za wykonywaną pracę,
- ☐ nieumiejętność odprężania się,
- ☐ izolacja i brak współpracy w gronie pedagogicznym,
- ☐ niskie zarobki, niewspółmierne do wysiłku i wkładu pracy,

Wypalenie zawodowe

Przyczyny stresu w pracy

- ☐ programy nauczania i ciągła ich zmiana,
- ☐ stałe zagrożenie oceną ze strony kontrolujących pracę,
- ☐ niekorzystne warunki pracy,
- ☐ braki wyposażenia,
- ☐ nastawienie rodziców,
- ☐ zawyżone i nierealne oczekiwania,
- ☐ niski prestiż zawodu nauczyciela.

KOBIETA Z KLASĄ

© SOBOTA

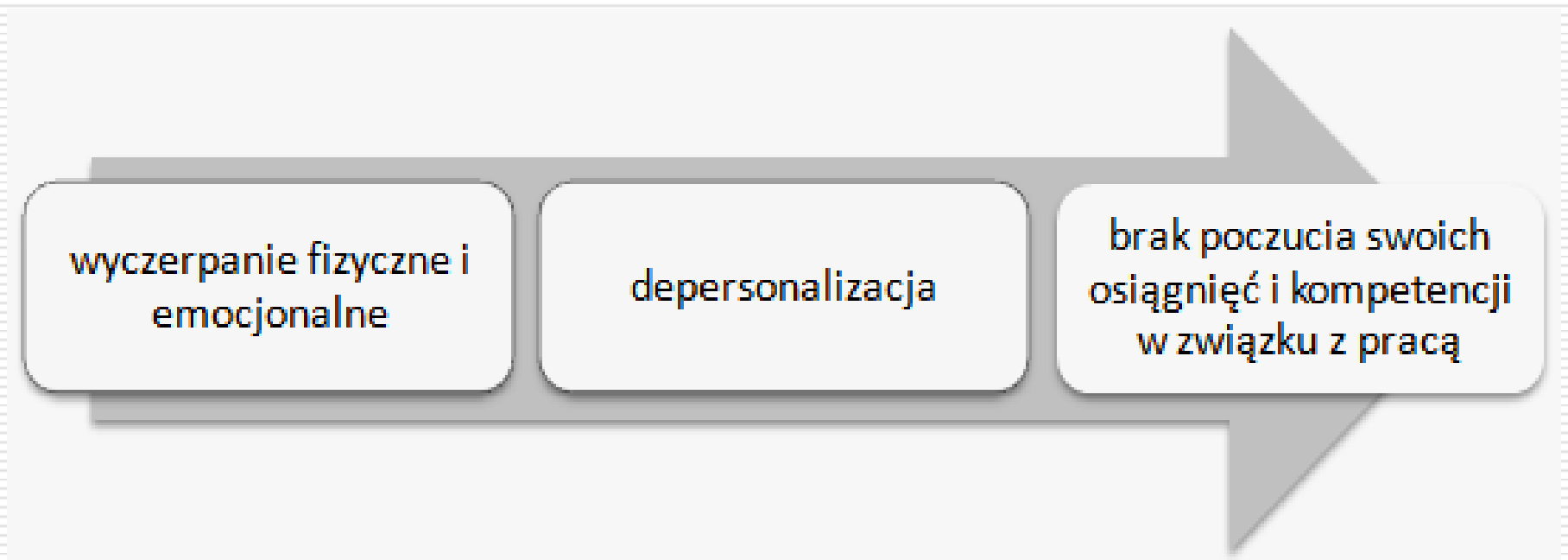
MINISTER ZDROWIA OSTRZEGA PRZED kwejk.pl

Wypalenie zawodowe

- ❑ Wypalenie zawodowe, nazywane też syndromem wyczerpania, zauważono u osób zawodowo trudniących się udzielaniem pomocy, tzn. pracujących w zawodach, które można określić jako usługowe i społeczne zarazem.
- ❑ Grupy zwiększonego ryzyka: nauczyciel, lekarz, pielęgniarka, pracownik socjalny, terapeuta, psycholog, ksiądz itp.
- ❑ **"Wypalenie jest rezultatem długotrwałego lub powtarzającego się obciążenia w wyniku długoletniej intensywnej pracy dla innych ludzi [...]. Wypalenie jest bolesnym uświadomieniem sobie [przez osoby pomagające], że nie są w stanie już więcej pomóc tym ludziom, że nie mogą dać im więcej i całkowicie zużyły swoje siły..."** (Aronson, 1985).

Etapy wypalenia zawodowego

Etapy wypalenia zawodowego

1. Stadium wyczerpania:

- Etap ostrzegawczy, w którym pojawiają się nieustępujące objawy przeziębienia, ból głowy, bezsenność, uczucie irytacji.
- Powrót do właściwego funkcjonowania nie jest trudny, często wystarczy krótki wypoczynek, hobby, okresowe zmniejszenie obciążenia pracą.

Etapy wypalenia zawodowego

2. Stadium depersonalizacji:

- Pojawia się, gdy syndrom trwa dłużej.
- Jego charakterystyczne objawy to: wybuchy irytacji, zdystansowanie emocjonalne oraz negatywne i bezprzedmiotowe traktowanie innych, gorsze wykonywanie zadań.
- Skuteczna interwencja wymaga zainteresowania się czymś innym niż pracą oraz dłuższego wypoczynku.

Etapy wypalenia zawodowego

3. Stadium braku osobistych osiągnięć i kompetencji w związku z wykonywaniem pracy:

- Występuje, gdy syndrom staje się chroniczny, rozwijają się objawy fizyczne, psychiczne i psychosomatyczne.
- Zagrożone są procesy emocjonalne, poznawcze, struktury osobowości, sfera somatyki oraz funkcjonowanie jednostki.
- Typowe objawy tego stadium to: wrzody żołądka, nadciśnienie, napady depresji, uczucie osamotnienia i alienacji oraz pojawienie się kryzysów, co powoduje, że oprócz danej osoby cierpią również członkowie rodziny, przyjaciele, współpracownicy.
- Interwencja na tym etapie wymaga kontaktu z lekarzem, psychologiem, terapeutą.

Symptomy wypalenia zawodowego

- wyczerpanie fizyczne - chroniczne zmęczenie bez widocznej przyczyny, widoczna może być utrata wagi lub apetytu,
- bezsenność,
- napięcie mięśniowe - różnorodne bóle bez wyraźnej przyczyny,
- migrenowe bóle głowy,
- zmartwienie - zaabsorbowanie pracą i uczniami, „branie pracy do domu”, co powoduje stopniowe zagarnianie życia,
- niezdolność do podejmowania decyzji - podjęcie najprostszej decyzji wymaga coraz większego wysiłku,
- poczucie winy za wyniki swojej pracy - obwinianie siebie za stresujący charakter pracy,

Symptomy wypalenia zawodowego

- zawalenie pracą - niemożność poradzenia sobie z ilością pracy i spokojnego przemyślenia jej jakości,
- utrata entuzjazmu- mechaniczne reagowanie na zadania, często pojawia się nuda,
- oskarżanie innych za niepowodzenia - niezależnie od tego czy niepowodzenie jest prawdziwe wini się za nie wszystkich - system, dyrektora, uczniów, rodziców,
- niecierpliwość i wybuchy irytacji,
- utrata zainteresowania – oznaki depersonalizacji: uczniowie są traktowani stereotypowo, często pozytywne uczucia ulegają tłumieniu,

Symptomy wypalenia zawodowego

- nieprzyswajanie nowych idei- postawa typu „wszystko już było i okazało się bezsensowne”,
- uzależnienie - przyjmowanie nadmiernych ilości środków uspokajających, alkoholu, nikotyny,
- cynizm,
- inercja - pojawiają się problemy ze zrobieniem czegokolwiek, normalnie niewielki wysiłek okazuje się ponad siły,
- izolacja od współpracowników.

Przyczyny wypalenia zawodowego

- zamartwianie się,
- kompulsywne dążenie do osiągnięć,
- nadmierny samokrytycyzm,
- postawa „Zosi- Samosi”,
- „naprawiacz świata”.

Co można zrobić?

- ❑ Poddać weryfikacji swoje cele i priorytety - ocenić, czy wymagania, przed którymi staję korespondują z moimi celami.
- ❑ Przeanalizować swoje schematy poznawcze typu: „zawsze muszę”, „zawsze chcę”, „dobra lekcja powinna”.
- ❑ Praca ze schematami reagowania.
- ❑ Stosować pozytywne wizualizacje.
- ❑ Stosować autoafirmacje.

Co można zrobić?

- ❑ **Praca z ciałem** - techniki relaksacyjne - praca z oddechem - trening głosowy (stres gromadzi się w gardle) - wystarczająca ilość snu.
- ❑ Uprawianie sportu, masaże, gorące kąpiele .

A close-up photograph of a baby with light brown hair and blue eyes, looking slightly down with a sad or pouting expression. The baby is wearing a green and white long-sleeved shirt and is holding a small piece of sand in their right hand. The background is a blurred outdoor setting, possibly a beach.

**CO BY SIĘ NIE
DZIAŁO**

Myśl pozytywnie!

DAMY RADE!

Co można zrobić?

Autoafirmacje

- ☐ Bogactwo i obfitość są moim naturalnym stanem.
- ☐ Chcę, mogę i potrafię być w pełni zadowolony z siebie, swojej pracy, swoich związków, całego swojego życia.
- ☐ Daję sobie prawo do sukcesu w życiu.
- ☐ Doceniam swoją pracę, to co umiem i to co robię.
- ☐ Doskonale radzę sobie ze wszystkimi swoimi sprawami.
- ☐ Dostrzegam i realizuję drogę sukcesu w moim życiu.
- ☐ Dziękuję za pieniądze i bogactwo, które każdego dnia otrzymuję.

Co można zrobić?

Autoafirmacje

- ☐ Im więcej daję, tym więcej posiadam i im więcej daję, tym więcej otrzymuję.
- ☐ Jestem otwarty na pracę w idealnych dla mnie warunkach, z idealnymi dla mnie ludźmi.
- ☐ Jestem wartościowym i cennym pracownikiem .
- ☐ Jestem wystarczająco dobry taki, jaki jestem.
- ☐ Jestem wystarczająco dobry, aby odnosić sukcesy we wszystkim co robię.
- ☐ Już teraz pracuję w idealnych dla siebie warunkach, z idealnymi dla mnie ludźmi.
- ☐ Każdego dnia otwieram się coraz bardziej na przyływ bogactwa i obfitości.

Co można zrobić?

Autoafirmacje

- ☐ Kocham pieniądze, a one kochają mnie.
 - ☐ Ludzie chętnie mi płacą za moje twórcze pomysły.
 - ☐ Mam prawo odnosić sukcesy w każdej dziedzinie swojego życia.
 - ☐ Mam silną wolę, dzięki której zdobywam najwyższe szczyty.
 - ☐ Moje życie ma sens, moja praca ma sens i wszystko to, co robię ma sens.
 - ☐ Otaczam się przyjaznymi, pomocnymi i mądrymi ludźmi.
 - ☐ Otwieram się na wysokie zarobki.
 - ☐ Wszystko co robię jest cenne i wartościowe.
 - ☐ Z łatwością osiągam wielkie rzeczy .
-

Uważaj na swoje myśli, stają się wszak słowami.

Uważaj na swoje słowa, stają się czynami.

Uważaj na swoje czyny, stają się nawykami.

Uważaj na swoje nawyki, stają się charakterem.

Uważaj na swój charakter, on staje się twoim losem.

Frank Outlaw

Modlitwa znaleziona w katedrze w Chester, Anglia

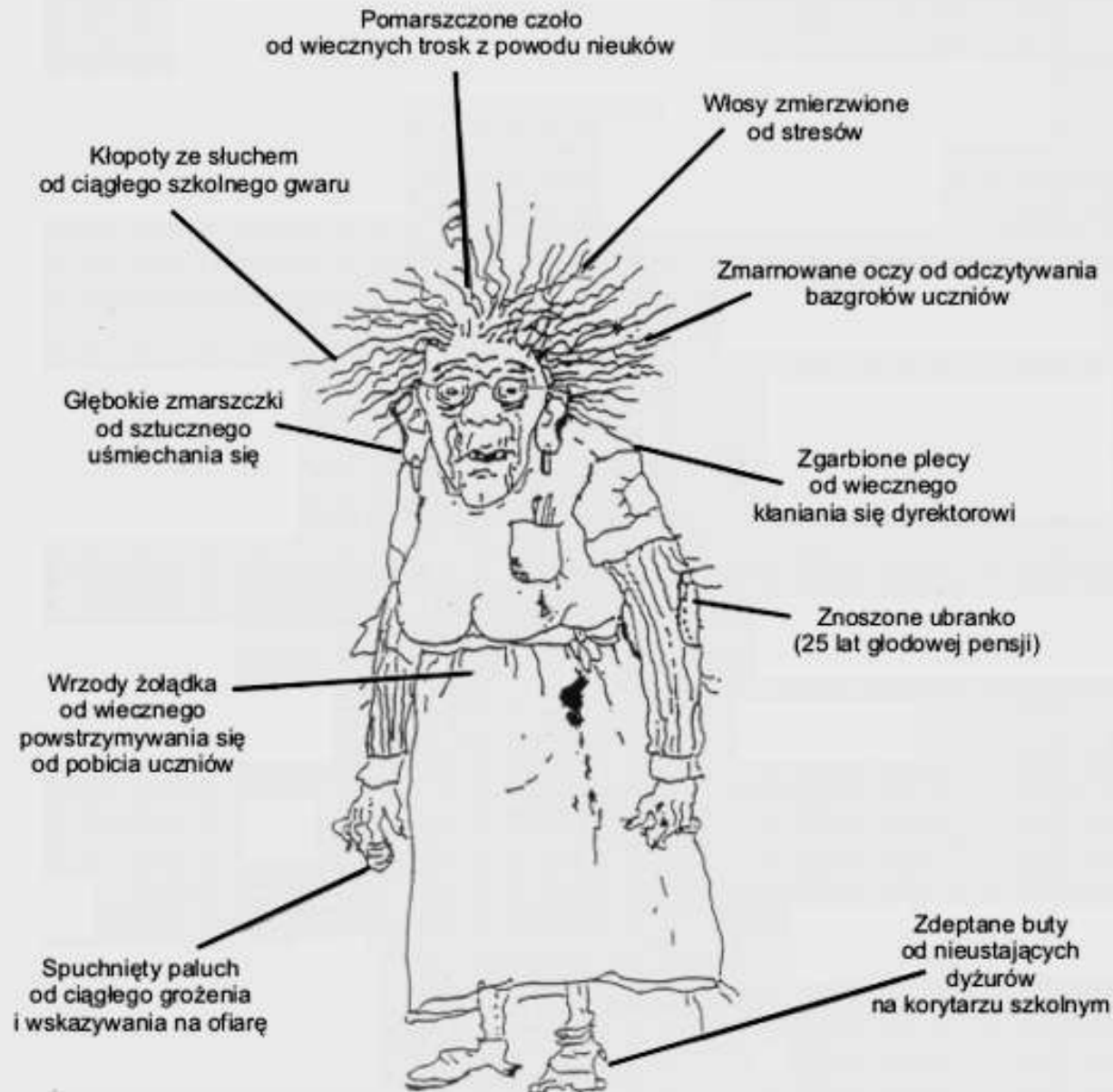
Daj mi umysł wolny, który nie skłamię, nie jęczy, nie narzeka.

Pozwól, abym nie martwił się zbyt wiele sprawami błahymi i małymi.

Obdarz mnie Panie poczuciem humoru, łaską rozumienia żartu.

Spraw, abym dzięki temu zaznał w życiu szczęścia i przekazał je następnym pokoleniom.

WYPALONY NAUCZYCIEL

Wypalony bibliotekarz - tak

- ☐ specyfika monotonnej pracy bibliotecznej, sztywnej struktury i kultury organizacyjnej,
- ☐ mały prestiż społeczny zawodu,
- ☐ niezadowalające zarobki,
- ☐ miejscami nudna i powtarzalna praca bez wybitnych wyzwań (jak ich się nie szuka, same w b-ce się nie pojawiają),
- ☐ ograniczenia finansowe w wyjazdach na szkolenia,
- ☐ sfrustrowane koleżanki,
- ☐ niegrzeczny czytelnik,
- ☐ zbyt wymagający szef,
- ☐ nadmierna biurokracja.

Wypalony bibliotekarz - nie

- ☐ ciekawa praca wymagająca dokształcania się i rozwijania,
- ☐ niezbyt skomplikowane czynności do wykonania,
- ☐ możliwość pracy zespołowej i wzajemnego odciążania się w obowiązkach,
- ☐ w porównaniu z nauczycielami czy lekarzami brak tak wielkiego ciężaru pomagania innym i towarzyszącego stopnia odpowiedzialności,
- ☐ praca "od do" i dużo miejsca na życie pozazawodowe, macierzyństwo.

Prawo w szkole a motywacja nauczyciela

Przykłady do dyskusji

Asystenci nauczyciela

- ❑ Asystenci nauczyciela będą zatrudniani **tylko w klasach I-III i świetlicach**. Senat wniósł poprawkę do nowelizacji ustawy o systemie oświaty. Nie zgodził się ze stanowiskiem posłów, którzy w przegłosowanej ustawie chcieli, aby asystenci wspierali w pracy nauczycieli we wszystkich klasach szkół podstawowych. Teraz ustawa trafiła z powrotem do Sejmu.
- ❑ **Protestują związki zawodowe**. ZNP ogłosił akcję protestacyjną. Sprzeciw związkowców nie dotyczy wprowadzenia do szkół nauczyciela współpracującego, ale zatrudniania go na podstawie Kodeksu pracy. Protestujący chcą też **precyzyjnego określenia w ustawie obowiązków asystenta**.

Asystenci nauczyciela

- ❑ Wg związkowców przepis pozwalający na zatrudnianie asystentów w oparciu o Kodeks pracy, a nie Kartę nauczyciela - to nieuzasadnione dzielenie środowiska nauczycielskiego oraz furtka do wypchnięcia ze szkół pedagogów „karcianych”.
- ❑ Sejm może odrzucić poprawki Senatu bezwzględną większością głosów (liczba głosów „za” jest większa niż suma „przeciw” i wstrzymujących się), w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Rada pedagogiczna

- **Uchwały rady pedagogicznej** są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej członków (art. 43 ust. 1 w związku z art. 50 ust. 2 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty).
- Aby rada pedagogiczna miała prawo podejmować uchwały, **na zebraniu musi być obecna co najmniej połowa jej członków**. Podejmowanie uchwał, kiedy rada ma takie prawo, zwykłą większością głosów oznacza, że liczba głosów "za" powinna być większa niż głosów oddanych "przeciw". Głosy wstrzymujące się są zaś pomijane.

Sześciolatki

- ❑ **Prawdopodobnie tylko 35 proc. sześciolatków nowy rok szkolny zacznie w klasie pierwszej** - wynika z analizy wykonanej przez MEN na potrzeby obliczenia kosztów wprowadzenia darmowego podręcznika.
- ❑ Obowiązek szkolny swoich dzieci rodzice omijają, uzyskując w poradniach psychologiczno-pedagogicznych odpowiednie opinie.
- ❑ Od września do pierwszej klasy powinny obowiązkowo pójść wszystkie dzieci z pierwszej połowy 2008 r. Sześciolatki z drugiej połowy roku mogą także rozpocząć nauczanie w pierwszej klasie.
- ❑ Docelowo od 1 września 2015 roku wszystkie dzieci sześciolatki będą objęte obowiązkiem szkolnym.

Sześciolatki

- ❑ Z ankiety przeprowadzonej przez MEN wynika, że większość dyrektorów i rad rodziców pozytywnie ocenia stopień przygotowania szkół do przyjęcia 6-latków.
- ❑ Ponad **60% dyrektorów** uważa, że ich szkoła ma przygotowane pomieszczenia i pomoce dydaktyczne do pracy z 6-latkami w stopniu dobrym – wynika z ankiety. To zdanie podziela prawie **55% rad rodziców**.
- ❑ Zdaniem ponad **38% rad rodziców** oraz **33% dyrektorów** przygotowanie to jest bardzo dobre. Zaledwie niewiele ponad **1%** badanych stwierdziło, że szkoły nie są gotowe na przyjęcie 6-latków.

Bezpieczeństwo uczniów w czasie konkursu

- ❑ Przykład: *Nauczycielka wyjeżdża z dwiema uczennicami na konkurs do Warszawy (400 km w jedną stronę). Czy powinna mieć drugiego nauczyciela do pomocy w opiece?*
- ❑ Za zapewnienie opieki uczniom biorącym udział w konkursie odpowiada dyrektor szkoły i to on powinien ocenić, czy jeden nauczyciel właściwie ją zapewni (§ 15 rozporządzenia ministra edukacji i sportu z 29 stycznia 2002 r.). Opieka jednego nauczyciela dla dwóch uczniów wyjeżdżających na konkurs do Warszawy nie budzi zastrzeżeń.

Bezpieczeństwo uczniów w czasie konkursu

- Organizator konkursu zwykle wymaga **od dyrektora zapewnienia opieki uczniom szkoły uczestniczącym w konkursie**. Przepisy zobowiązują organizatorów konkursów do pokrycia kosztów podróży, wyżywienia i noclegu uczestników oraz, w miarę możliwości, ich opiekunów (§ 15 ust. 3 Rozporządzenia MENiS z 29 stycznia 2002 r.). Na czas etapu konkursu przeprowadzanego poza szkołą uczeń zostaje zwolniony z zajęć i nie przebywa na terenie szkoły, ale **nie może pozostać bez opieki**.

Bezpieczeństwo uczniów w czasie konkursu

- ☐ Nauczyciele i dyrektor odpowiadają za bezpieczeństwo uczniów.
- ☐ Dopóki rodzice nie przejmą opieki nad dzieckiem, to dyrektor i nauczyciele sprawują ją nad uczniem i odpowiadają za jego bezpieczeństwo.

Bezpieczeństwo uczniów w czasie konkursu

□ Podstawa prawna:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 39 ust. 1 pkt 3 i 5a;
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191) - art. 6 i 7 ust. 1 i 2 pkt 6;
- Rozporządzenie MENiS z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 ze zm.) - § 15, ust. 3;
- Rozporządzenie MENiS z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm.) - § 2.

Zaświadczenie o niekaralności

- Nowelizacja Kodeksu karnego **zmienia ustawę o systemie oświaty** - wychowawca i kierownik wypoczynku dla dzieci i młodzieży będą musieli przedstawić organizatorowi wypoczynku dzieci i młodzieży **informację z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającą ich niekaralność** za umyślne przestępstwo przeciwko:
 - życiu i zdrowiu na szkodę małoletniego,
 - wolności seksualnej,
 - rozwojowi psychoseksualnemu małoletnich,
 - obyczajności na szkodę małoletnich,
 - rodzinie i opiece.

W sali lekcyjnej nie należy pić gorących napojów

- ❑ Nie ma konkretnego przepisu na temat ustawienia w klasie czajnika lub ekspresu do kawy. Jednak korzystanie z tych urządzeń w pomieszczeniu, w którym przebywają uczniowie może zagrażać ich bezpieczeństwu.
- ❑ Gorące napoje, podobnie jak gorące posiłki, nie powinny być spożywane w klasie, w miejscu przeznaczonym do prowadzenia zajęć z dziećmi (§ 10 ust. 2 Rozporządzenia MENiS z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach).
- ❑ **Tylko pomoce naukowe i sprzęt do realizacji zadań dydaktycznych powinny znajdować się w klasach.**

W sali lekcyjnej nie należy pić gorących napojów

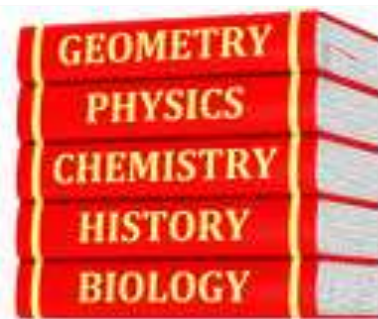
- ❑ Przygotowywanie w sali lekcyjnej gorącego napoju, chodzenie z wrzącym naczyniem i picie świeżo przygotowanej herbaty lub kawy podczas zajęć **zagroza bezpieczeństwu** uczniów oraz nie należy do dobrych obyczajów.
- ❑ Przepisy w sprawie bezpieczeństwa w szkole wskazują, że **gorące posiłki powinny być spożywane w jadalni lub innych pomieszczeniach wydzielonych w tym celu.**
- ❑ O tym, czy czajnik lub ekspres do kawy mogą pozostać w klasie powinien **zdecydować dyrektor szkoły**, ponieważ to on jest obowiązany do zapewnienia uczniom i pracownikom szkoły bezpiecznych i higienicznych warunków podczas ich pobytu w szkole (art. 7 ust. 2 pkt 6 KN, art. 39 ust. 1 pkt 5a USO oraz § 2 rozporządzenia z 31 grudnia 2002 r.).

W sali lekcyjnej nie należy pić gorących napojów

□ Podstawa prawna:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.) - art. 39 ust. 1 pkt 5a.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz.191)) - art. 6, art. 7 ust. 2 pkt 6.
- Rozporządzenie MENiS z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) - § 2; § 10 ust. 2.
- Rozporządzenie MEN z 17 grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 23) - § 2 ust. 1.

Debata wokół kserowania podręczników szkolnych

- ❑ „Rodzice: skserujemy podręczniki. Wydawcy: to piractwo”.
- ❑ Prawo autorskie pozwala na skserowanie/zeskanowanie całej książki w ramach tzw. dozwolonego użytku osobistego, bez konieczności pytania o zgodę ani zapłaty wynagrodzenia, pod warunkiem korzystania z “pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego”.

Debata wokół kserowania podręczników szkolnych

- Tak skonstruowana definicja dozwolonego użytku pozwala na kopiowanie dowolnych książek, skryptów, podręczników, zeszytów ćwiczeń i innych materiałów edukacyjnych dla siebie, swojej rodziny, przyjaciół i innych osób, z którymi jesteśmy w związku osobistym. Nie ma tu znaczenia, czy jest to kopia analogowa czy cyfrowa, a kopiować i skanować możemy także w bibliotece. Prawo nie stawia także żadnych ograniczeń co do ilości stron czy typu publikacji.

Debata wokół kserowania podręczników szkolnych

- ❑ Czym jest związek towarzyski? To już kwestia interpretacji prawa. Czy do tego grona można zaliczyć wszystkich znajomych na facebooku, czy może wszystkich rodziców z tej samej klasy?
- ❑ Jeśli wszyscy rodzice w klasie byliby w stanie udowodnić, że ich znajomość ma charakter towarzyski, to przepisy prawa autorskiego pozwalają w takiej sytuacji na dzielenie się “pojedynczymi egzemplarzami” podręczników, szczególnie iż nie ma ono charakteru handlowego.

Debata wokół kserowania podręczników szkolnych

- ❑ Polskie prawo autorskie wprowadza dodatkowe ograniczenie dozwolonego użytku.
- ❑ Art. 35 prawa autorskiego stanowi, że „dozwolony użytek nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słusze interesy twórcy”. To właśnie podnoszą wydawcy, którzy argumentują, że gdyby podręcznika nie skopiowano, to wszyscy rodzice musieliby go kupić.
- ❑ Wg raportu Komisji Europejskiej „normalnym korzystaniem” ze szkolnych podręczników, czy zeszytów ćwiczeń jest ich kupowanie przez nauczycieli, uczniów i instytucje edukacyjne, a zgoda na ich kopiowanie w ramach dozwolonego użytku osobistego może powodować szkodę majątkową dla wydawcy i autora.

Debata wokół kserowania podręczników szkolnych

- ❑ Sprawa jednak nie jest jednoznaczna, gdyż ustawodawca przewidział dla twórców i wydawców odpowiednie wynagrodzenie z tytułu kopiowania utworów w ramach dozwolonego użytku osobistego: opłaty reprograficzne.
- ❑ Opłaty te są pobierane w formie swoistego „podatku” od czystych nośników, takich jak papier, czy płyty CD oraz urządzeń służących do kopiowania (drukarki, kserokopiarki). Opłaty te powodują, że za sprzęt elektroniczny możemy płacić nawet do 3 % drożej.
- ❑ W oświacie nie chodzi tylko o spory dotyczące kopiowania fragmentów czy nawet całych podręczników, ale o swobodę kreatywnego działania nauczycieli i uczniów czy dzielenia się wiedzą przy wykorzystaniu materiałów pozyskanych m.in. z Internetu.

Ochrona wizerunku

- ❑ Nie wolno rozpowszechniać nagrań ze szkolnych imprez bez zgody osób zainteresowanych.
- ❑ Wizerunek, jako jedno z dóbr osobistych człowieka, pozostaje pod ochroną prawa cywilnego (art. 23 kc). **Osoby nagrywane powinny być poinformowane o zamiarze późniejszego rozpowszechniania wizerunków i udzielić na to zgody. Zgoda musi być udzielona w sposób wyraźny i świadomy. Jeśli autor nagrania nie dopełnił tych formalności i rozpowszechnia wizerunki osób uczestniczących w imprezie, mogą one żądać naprawienia szkody lub zadośćuczynienia.**

Uwaga – wszawica! Wstydlivy problem placówek oświatowych

- ❑ Zakład Medycyny Szkolnej Instytutu Matki i Dziecka stoi na stanowisku, iż:
 - nie wolno publicznie (w obecności osób trzecich) sprawdzać czystości uczniów,
 - decyzję o sprawdzeniu czystości skóry i włosów u uczniów w warunkach indywidualnego badania, podejmuje pielęgniarka, na prośbę rodziców lub wychowawcy, np. z powodu nawracającej wszawicy w klasie,
 - o wynikach przeglądu pielęgniarka informuje ucznia i rodziców,
-

Uwaga – wszawica! Wstydlivy problem placówek oświatowych

- dyrekcja szkoły i nauczyciele nie mają prawa do informacji o stanie czystości danego ucznia,
- pielęgniarka ma prawo podać nauczycielom informację o skali problemu na terenie szkoły.

ZFŚS

Na majówce...

- ❑ Zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z ZFŚS oraz zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ZFŚS.
- ❑ Regulamin przede wszystkim powinien być zgodny z ustawą o ZFŚS.

ZFŚS

- Ustalając treść regulaminu ZFŚS i gospodarując środkami z funduszu socjalnego, pracodawca powinien pamiętać o 3. zasadach:
 - każdy pracownik, bez względu na wymiar etatu i okres zatrudnienia, ma prawo do świadczeń z ZFŚS,
 - wysokość świadczenia jest uzależniona wyłącznie od sytuacji socjalnej pracownika,
 - ze środków funduszu można przyznać tylko świadczenie przewidziane w regulaminie ZFŚS.

Urlop dla poratowania zdrowia

- W uchwale z 26 czerwca 2013 r. Sąd Najwyższy orzekł, że złożenie przez nauczyciela wniosku o udzielenie **urlopu dla poratowania zdrowia** lub korzystanie z takiego urlopu **nie stanowi przeszkody** do rozwiązania z nim stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela.

Prawo do urlopu uzupełniającego zapisane w Karcie Nauczyciela

- ❑ Nauczycielowi zatrudnionemu w szkole, w której organizacji pracy przewidziano ferie letnie i zimowe, przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze odpowiadającym okresowi ferii i w czasie ich trwania (art. 64 ust. 1 Karty Nauczyciela).
- ❑ Zatem nauczyciel ma prawo do 2 tygodni wypoczynku w ferie zimowe i urlopu w ostatnie dni czerwca (po zakończeniu zajęć) oraz przez cały lipiec i sierpień. Z kolei nauczyciel zatrudniony przez okres krótszy niż 10 miesięcy ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do określonego w umowie okresu prowadzenia zajęć (art. 64 ust. 5 zdanie drugie KN).
Za każdy miesiąc pracy nauczyciel nabywa prawo do 5,6 dnia urlopu ($56/10 = 5,6$ dnia).

Urlop niewykorzystany w czasie ferii można odzyskać

W razie niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w całości lub części w okresie ferii szkolnych z powodu:

- niezdolności do pracy wywołanej chorobą lub odosobnieniem w związku z chorobą zakaźną,
- urlopu macierzyńskiego,
- urlopu ojcowskiego,
- urlopu rodzicielskiego,
- odbywania ćwiczeń wojskowych albo krótkotrwałego przeszkolenia wojskowego.

Wymiar ewentualnego urlopu uzupełniającego można obliczyć dopiero po zakończeniu letniej przerwy w nauce.

- ❑ Nauczycielowi przysługuje urlop w ciągu roku szkolnego. Jego wymiar wynosi do 8 tygodni - **56 dni** (art. 66 ust. 1 KN). Urlopu udziela dyrektor.
- ❑ Jeżeli nauczyciel **nie wykorzystał w całości lub w części urlopu w ferie zimowe 2014 roku**, to nie oznacza to, że może ubiegać się o zwrot tego urlopu.
- ❑ Przed nauczycielem jeszcze ponad 2 miesiące wakacji letnich, co stanowi więcej niż 56 dni (urlop nauczyciela liczy się w dniach kalendarzowych), zatem dopiero gdy latem nie wykorzysta 56 dni, **będzie miał prawo do urlopu uzupełniającego**. Nie zawsze jednak odzyska cały urlop niewykorzystany w ferie zimowe, czyli 2 tygodnie.

Bibliografia

- ❑ Biłyk Katarzyna: *Stres i wypalenie zawodowe*. [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.slideshare.net/sp20wek/stres-i-wypalenie-zawodowe-12854803>
- ❑ Jaskowska Bożena: *Wypalony bibliotekarz?* [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://jaskowska.blogspot.com/2009/08/wypalony-bibliotekarz.html>
- ❑ Kubicki Grzegorz: *Jak motywować nauczycieli do pracy?* [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.edukacja.edux.pl/p-2459-jak-motywowac-nauczycieli-do-pracy.php>
- ❑ Rafalska Marzena: *Motywacja nauczycieli*. [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.miesiecznik-benefit.pl/index.php?wiad=226>

Bibliografia

- ❑ Starostka Edyta: *Wypalenie zawodowe - przyczyny, objawy i konsekwencje dla funkcjonowania społecznego jednostki*. [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.psychologia.net.pl/artukul.php?level=245>
- ❑ *Wszy atakują. Coraz więcej zachorowań w szkołach*. [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: http://www.news.wip.pl/archive/serwis_nauczyciela/Wszy-atakuj-Coraz-wiecej-zachorowa-w-szkoach-8172.html
- ❑ *Zbyt szybki awans nauczycieli. Połowa nie ma już motywacji do pracy*. [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014]. Dostępny w World Wide Web: http://natablicy.pl/zbyt-szybki-awans-nauczycieli-polowa-nie-ma-juz-motywacji-do-pracy,artukul.html?material_id=507d10dc9a22dd602a000000
- ❑ <http://www.eid.edu.pl/>
- ❑ <http://www.elettery.pl/add.php>
- ❑ <http://12all3.elettery.pl/preview.php?c=7651&m=7791&previewtype=html>

A scenic autumn landscape featuring a calm lake in the foreground. The water reflects the surrounding scenery, which includes several houses with white and brown roofs nestled among trees with vibrant autumn foliage in shades of red, orange, and yellow. The background is a dense forest of trees with similar autumn colors. The overall atmosphere is peaceful and picturesque.

**Życia nie mierzy się ilością oddechów,
tylko ilością chwil, które nam zapierają
dech w piersiach.**

Dziękuję za uwagę.